

Sygn. akt III A Ua 164/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Ciuraszkiewicz (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Pauter SSA Danuta Rychlik-Dobrowolska
Protokolant:	Karolina Sycz

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa K. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek apelacji K. B.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

z dnia 13 grudnia 2012 r. sygn. akt V U 1553/12

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z 16 lipca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił K. B. prawa do emerytury z powodu nielegitymowania się na dzień 1 stycznia 1999 r. dwudziestopięcioletnim stażem ubezpieczeniowym, nieosiągnięciem wieku emerytalnego oraz nierozwiązaniem stosunku pracy.

Wskutek zaskarżenia decyzji sprawę rozpoznał Sąd Okręgowy w Legnicy, który wyrokiem z 13 grudnia 2012 r. oddalił odwołanie.

Sąd I instancji wydał wyrok w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

Wnioskodawca urodził się (...) r., na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się stażem ubezpieczeniowym w wymiarze 23 lat 1 miesiąca i 26 dni. Okres pracy w warunkach szczególnych wynosi 17 lat 6 miesięcy i 23 dni. Wnioskodawca

wykazał 17 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej. Od 3 września 1979 r. do chwili obecnej ubezpieczony zatrudniony jest w (...) S.A. w Zakładach (...).

Sąd I instancji, opierając się na przepisach art. 184, 32 i 39 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Okręgowy wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, nadto nie rozwiązał stosunku pracy. Podstawą do obniżenia wieku emerytalnego, wobec brzmienia art. 39 ustawy emerytalno-rentowej, jest spełnienie przesłanki określonej w art. 27 pkt 2 w/w ustawy, tj. wykazanie co najmniej 25 lat stażu ubezpieczeniowego. W związku z tym, że wnioskodawca nie spełnił tej przesłanki nie można mu obniżyć wieku emerytalnego. Nadto przepis art. 39 może być zastosowany jedynie do ubezpieczonego urodzonego przed 1 stycznia 1949 r., a K. B. urodził się po 31 grudnia 1948 r.

Z wyrokiem nie zgodził się wnioskodawca, podnosząc, że skoro wykazał 17 lat 6 miesięcy i 23 dni pracy w warunkach szczególnych, jego wiek emerytalny winien być obniżony o 8 lat 9 miesięcy i 11 dni. W związku z tym osiągnięcie wieku 56 lat 2 miesięcy i 20 dni pozwala mu na nabycie prawa do emerytury. Wskazał nadto, że nie musiał rozwiązywać stosunku pracy, gdyż jest to niezgodne z Konstytucją RP. Wniósł o zmianę wyroku i przyznanie mu prawa do emerytury.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest niezasadna.

Sąd Okręgowy wydał wyrok bez naruszenia przepisów art. 184 w zw. z art. 32 i 39 oraz art. 46 ustawy emerytalno-rentowej.

Przepis art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227 jednolity tekst) w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2012 r. pozwalała mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. nabyć, po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, prawo do emerytury, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat.

Emerytura przysługiwała pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2 omawianego art. 184 ustawy).

Przepis art. 184 ust. 2 zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. (Dz.U.2012.637) zmieniającej ustawę emerytalno-rentową z dniem 1 stycznia 2013 r. Zmiana polegała na tym, że ustawodawca odstąpił od nakładania na ubezpieczonych, którzy chcą nabyć emeryturę w warunkach przepisu 184, obowiązku rozwiązania stosunku pracy jako przesłanki niezbędnej do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury. W chwili orzekania przez Sąd I instancji, tj. przed 31 grudnia 2012 r., znowelizowany przepis jeszcze nie obowiązywał, Sąd Okręgowy zatem nie miał podstaw do jego zastosowania. Sąd Apelacyjny miał jednak na uwadze treść art. 316 § 1 kpc, który stanowi, że sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Przepis ten ma również zastosowanie w postępowaniu odwoławczym z mocy art. 391 § 1 kpc, co oznacza, że i sąd odwoławczy ma obowiązek uwzględnienia zmiany stanu prawnego. Postępowanie apelacyjne jest kontynuacją postępowania merytorycznego. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji (art. 378 § 1 kpc), a nie apelację. Oznacza to obowiązek sądu drugiej instancji zastosowania właściwych przepisów prawa materialnego niezależnie od stanowiska stron prezentowanego w toku postępowania oraz zarzutów apelacyjnych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 2012 r., II PK 173/11, LEX nr 1211151 oraz wyrok SN z 18 stycznia 2012 r., II UK 117/11).

W stanie faktycznym sprawy zmiana przepisu art. 184 ust. 2 nie wpływa jednak na możliwość nabycia przez wnioskodawcę prawa do emerytury. K. B. na dzień 1 stycznia 1999 r. nie legitymuje się dwudziestopięcioletnim stażem pracy. W związku z powyższym nie może skorzystać z korzyści przewidzianej w art. 39 ustawy emerytalnej, tj. obniżenia wieku emerytalnego o okresy pracy górniczej.

Art. 39 ustawy o FUS stanowi, że ubezpieczonemu urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r., spełniającemu warunek określony w art. 27 ust. 1 pkt 2 i niespełniającemu warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 50a, który ma co najmniej 5 lat:

1) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albo

2) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywcę w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki

- wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3, obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.

Ubezpieczony nie może nabyć prawa do emerytury także na podstawie art. 46 ustawy emerytalnej, bowiem zgodnie z tym przepisem warunki do przyznania emerytury musiałby spełnić do 31 grudnia 2008 r., tymczasem obniżony już wiek emerytalny (do 56 lat i 6 miesięcy) wnioskodawca osiągnął dopiero 29 czerwca 2012 r.

Wnioskodawca wykazał tylko 23 lata 1 miesiąc i 26 dni stażu ubezpieczeniowego oraz nie osiągnął wieku emerytalnego (60 lat), nie przysługuje mu zatem prawo do wcześniejszej emerytury.

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc.